

גיליון ע"ח
פרשת בא תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

דיני נטילת ידיים (סימן ד')

נגיעה במאכל קודם נט"י אם נאסר

שאלה: במ"ב (סי' ד' סקי"ד) כתב דנגע במאכל קודם נט"י שחרית, לא נאסר בדיעבד. והגר"א (בתומע"ר סי' כ"ה) חולק שאף בדיעבד נאסר, ויל"ע איך לנהוג למעשה, דאולי יש לחוש לבל תשחית.

תשובה: אם מחמיר מחשש איסור אין בו כל תשחית.

נט"י לקטנים בשינת צהריים

שאלה: תינוקות שהגיעו לגיל שנוטלים להם ידיים בבוקר, כשישנים ביום, האם צריך ליטול להם ידיים, או לא. תשובה: משנוגעים באוכל או בנקבי הגוף יש ליטול.

דיני נטילת ידיים לאחר עשיית צרכיו

זריזות בנט"י אחר עשיית צרכיו

שאלה: בכל הדברים הצריכים נט"י, האם צריך להקפיד בהם על איסור הליכה ד' אמות בלא נט"י. תשובה: רק על שינה.

שאלה: האם בכל דברים הצריכים נט"י, צריך להזדרז בנט"י, שלא ישהה עם טומאה על ידיו. תשובה: טוב למהר.

שאלה: העושה צרכיו ואח"כ מתרחץ באמבטיה, האם יכול לכתחילה לדחות נט"י ואשר יצר לאחר גמר הרחיצה. תשובה: יכול.

הנכנס לחדר זבל האם צריך נט"י

שאלה: מהו דין של חדר זבל, לענין לחייב בנט"י את הנכנס לשם, [וכן לענין הכנסת ד"ת לחיוב ב' כיוסיים] האם דינו כבית כסא או לא. תשובה: דינו כחדר סתם.

הנוגע בגרביים ביוכ"פ אם הוי כנוגע בנעליים

שאלה: בת"ב ויו"כ שהולכים בגרבים בלא מנעלים, האם הנוגע בגרבים צריך נט"י, דלכאו' שייך הטעם דנקיות. תשובה: א"צ.

נוגע בנעל אם צריך ליטול כל היד או רק במקום שנגע

שאלה: האם יש ללמוד מדברי המ"ב (סי' תרי"ד סקי"ד), דהנוגע בנעלו, א"צ ליטול כל ידו, רק במקום שידו נגעה בנעל, או שיש לדחות הראי', (דאולי רק ביו"כ החמיר שלא ליטול כל היד).

תשובה: צריך ליטול כל היד.

ופ"א השיב: כמדומה שזה רק ביו"כ.

דין נט"י לאחר תלישת שערות

שאלה: המשחק בזקנו, ונתלשו שערות האם צריך נט"י, או לא.

תשובה: לא נהגו. (דולה ומשקה)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

בחלומי, על מי לא נגזר מיתה

מי וְמִי הַהֲלֹכִים... בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ זֶלְךָ בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵינוּ בְּצִאֲנֵנוּ וּבְבִקְרָנוּ זֶלְךָ (י"ט).

כתב בעל הטורים: אמר פרעה למשה, מה אתם מבקשים כל כך ללכת, וכי אתם סבורים ליכנס לארץ? מי ומי ההולכים, כי כולם ימותו במדבר חוץ מיהושע וכלב. 'מי ומי' בגימטריא 'כלב ובן' נון. והשיבו משה: בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ זֶלְךָ, כי לא נגזרה גזירה לא על פחות מבן כ', ולא על יתר מבן ס' עכ"ל.

והוסיף רבינו שליט"א:

על פי דבריו ניתן גם לפרש את המשך הפסוק: בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצִאֲנֵנוּ וּבְבִקְרָנוּ זֶלְךָ.

בְּבָנֵינוּ – אפשר שהתכוונו על כל הבנים שלא נגזרה עליהם מיתה, כגון בני שבט לוי (ב"ב קכ"א ב').

וּבְבָנוֹתֵנוּ – הולך על כל הבנות שעליהם כלל לא נגזרה כליה ויכולים להכנס לארץ (רש"י במדבר כו' יד')

בְּצִאֲנֵנוּ וּבְבִקְרָנוּ – גם כנ"ל, שעליהם לא נגזר מיתה ע"ג הבהמות.

תיבת מזוזות חסר ו' או מלא

וְלִקְרוֹזוּ מִן הַדָּבָר וְנִתְּנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת (י"ב ד')

תיבת 'מְזוּזוֹת' כתוב חסר ו', וכן בהמשך (פסוק כ"ב, כ"ג). וקשה שבמצות מזוזת בפרשת ואתחנן (דברים ו' ט', ושם י"א כ') כתוב וּכְתַבְתֶּם עַל הַמְּזוּזוֹת בִּיתְךָ, מלא ו', ומה הסיבה לשינוי.

ויש לומר עפ"י הכלל שהובא ברש"י (שמות ל"א י"ח) שאם כתוב בשני דברים הבאים כאחד לשון חסר, הדבר מורה על שויות, ששניהם שוים בגודלם.

עפ"י זה מובן: בפרשת יציאת מצרים, היה מצוה להזות על שני המזוזות, באופן שווה, לכן כתב 'מזוזות' חסר, אבל בפרשת ואתחנן לגבי מצות קביעת מזוזת, הרי יש מצוה לקבוע רק בצד אחד של הפתח, לכן כתב 'מְזוּזוֹת' מלא.

ההבדל בין פסח ראשון לפסח שני

וְאָכְלוּ אֶת הַפֶּסַח בְּלִילֵה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת עַל מַרְרִים יֹאכְלֵהוּ (י"ב ב')

בפרשת בהעלותך גבי פסח שני נאמר (במדבר ט' י"א) עַל מִצּוֹת וּמַרְרִים יֹאכְלֵהוּ, ומשמע דהמצה והמרור שניהם יאכלו עם הפסח, ויש להבין למה כאן אצל פסח ראשון כתוב 'עַל מַרְרִים יֹאכְלֵהוּ' ולא הוזכר דהפסח יאכל גם על מצות, אלא המצות הוזכרו בפנ"ע, מאי שנא פסח ראשון מפסח שני.

ונראה כי הטעם פשוט: בפסח ראשון יש מצוה לאכול מצה גם בלא פסח, לכן כתיב 'וּמִצּוֹת עַל מַרְרִים יֹאכְלֵהוּ' שהמצות האלו שהם מצוה בפנ"ע עם מרורים [ששני אלו הם העיקר] תאכלו על הפסח ולא כשאין פסח, דאז אין החיוב אלא במצה בלבד (דמרור בזמן הזה דרבנן, פסחים קט"ו א, ורק על הפסח מהתורה).

אבל בפסח שני שאין מצוה כלל לאכול מצה בלא הפסח לכן כתיב 'עַל מִצּוֹת וּמַרְרִים יֹאכְלֵהוּ', שהעיקר הוא הקרבן פסח ואותו יאכלו על מצות ומרורים. (שבוענו מטובך)

דבר העורך

החרדה הגדולה של רבותינו למען צביון בני הישיבות רבותינו רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א שמעו בחרדה מגדולי ראשי הישיבות שסיפרו בפניהם על הסכנות הנוראות האורבות במלוניות הקורנה, אשר החמיר מאד בתקופה האחרונה והגיע למצבים חמורים מאד, שמקורם מכך שבני הישיבות נמצאים ללא פיקוח תורני יחד עם קבוצת נערים הרחוקים מיראת שמיים.

ודבר זה הגיע למכשולות חמורים רבים במעשים מגונים, ודיון על כל מושגי האמונה השלימה הטהורה בהקב"ה ובחכמי התורה במסירת התורה, בהשקפת חכמי הדורות, וישנם שעברו בשמיעה ובראייה דברים חמורים דברים אשר תסמרנה שערות ראש, ואכמ"ל.

רבותינו כתבו מכתב חד ובהיר וז"ל: קריאה לבני הישיבות, שכפי שהוברר לנו רבו המכשולות בהם, וגם במלוניות המיועדות לבחורי ישיבה בלבד הרי האווירה שם אינה מתאימה לבני תורה השואפים לעליה בתו"ש. וזה מלבד המפגעים הרוחניים העלולים להימצא במקומות אלו ואכמ"ל, ובפרט לבני הישיבות הקטנות מלוניות אלו הם סכנה רוחנית ממש,

על כן פנייתנו לבני הישיבות להמנע מלשהות במלוניות אלו כלל (שלא במסגרת המשפחה) ובודאי כל ישיבה תדאג לתלמידיה להתאים להם מקום ראוי, הן בישיבה עצמה והן במקום אחר מטעם הישיבה מתוך אוירה תורנית ושמירה על כללי הבריאות.

ומה יש להוסיף אחר דברים הברורים מרבותינו עיני העדה שזכינו שישאו אותנו כנשוא האומן את היונק, ואם הם מתבטאים בצורה כה חדה וחרפה נגד המלוניות, ודאי חובתנו להתרחק מזה כמפני אש.

דרך חוקיק

שו"ת על הש"ס מרבינו

מסכת שבת

קכח:

טלטול ברה"ר מים הבלועים בשערותיו שאלה: למ"ד דיש סחיטה בשיער, כלומר שהמים נחשבים בלועים בשיער. האם לשיטתו מותר לצאת בשיער שבלוע בו מים, כמו שמותר לאדם לצאת אחרי ששתה מים. תשובה: נכון.

חיוב טיפול רפואי לבעל חיים המצטער בחוליו שאלה: "צער בעלי חיים דאורייתא", אף על פי שהוא לא גרם לה את הצער הרי דאורייתא. האם לפי זה כשרואה בע"ח ברחוב חולה ומצטער, צריך לקחתו לבית חולים, ולהוציא הוצאות. תשובה: באמת צריך.

קכט:

רפואה ע"י השמש היא לעתיד לבוא שאלה: "אבלט אשכחיה לשמואל דגני בשימשא, א"ל חכימא דיהודאי בישא מי הוי טבא". וצ"ב מנדרים (ח'): דצדיקים מתרפאים בה. וכן הוא ברש"י וישלח על הפסוק "ויזרח לו השמש", "לרפאות צליעתו". תשובה: זה לעתיד לבוא ויעקב אבינו כלעתיד לבוא.

אשה יכולה להטהר בתוך ל' יום שאלה: "עד מתי פתיחת הקבר וכו', ואמרי לה שלושים יום". וצ"ב למאן דאמר זה, איך יכולה אשה להיטהר בתוך שלושים הא הקבר פתוח כל שלושים. תשובה: גם כשפתוח יכולה ליטהר, אם בדקה כראוי.

(אריה שאג)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה בשבוע האחרון

- ברביעי שעבר נערך ע"י המערכת בשידור טלפוני סיום רמב"ם שמיטה ויובל שנלמד מידי יום ע"י המוני בית ישראל ע"פ תקנת רבן של ישראל שליט"א, במעמד נשאו דברים מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א שעמד על סגולת לימוד הלכות שמיטה במצב הזה שזקוקים אנו לניסים מעל הטבע. חתדב"ג הגה"צ ר' יצחק קולדצקי עמד בדברים על חשיבות קביעת עיתים לתורה, והביא מעשה מופלא ששמע מרבינו בענין. נכדו חביבו הגה"צ ר' גדליה הוניגסברג העיד ששמע מרבינו במשך השנים עשרות פעמים מערב שביעית הקודמת עד ערב שביעית זו, לאנשים שזקוקים לישועות שילמדו הלכות שביעית, כן נשאו דברים הגר"ב גולדנטל מרבני המערכת, לאור קריאת רבינו שתפקידנו בעת קשה זו להעתיך בתפילה לעצירת הנגיף, עבר לפני התיבה באמירת תהילים תלמידו הגרא"ח שציגל מרבני המערכת.

- רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א הצטרפו למכתב הגאב"ד הגאון הגדול ר' שריאל רוזנברג והראב"ד הגאון הגדול ר' יהודה סילמן שליט"א נגד ניסיון חברי מועצה בחריש לפגוע בקדושת השבת, רבותינו חרדו ששמעו זאת וכתבו: וקביעת חוק מעין זה יהי בבחינה בכיה לדורות, מלבד מה שהוא עלול להיות ראש – פרעות ממנו ילמדו גם מקומות אחרים ח"ו, וקראו לנציגי הציבור במקום לפעול לשינוי החוק המוצע, ולמנוע חילול שבת – קדשנו. וסיימו בברכה דכל הפועלים בזה יתברכו ממקור הברכה.

- ביום חמישי נערך בקודש פנימה שמחת הברית לנכד ראש ישיבת רש"י הגאון רבי חייקל מילצקי שליט"א, רבינו שימש כסנדק, לאחר הברית בירך רבינו את ראש הישיבה ואבי התינוק.

- בנו חביבו של רבינו הגאון ר' יצחק שאול שליט"א כתב משמיה דרבינו בענין מה תפקידנו בשעה זאת וז"ל: במענה לשאלת רבים על המוטל עלינו לעשות בזמן הזה, אמר אאמו"ר מרן שליט"א, העיקר תשובה ותפילה וצדקה [וכבר אמר אאמו"ר שליט"א שהתורם לקרן והסירותי מחלה שע"י קופת העיר יזכה במידה כנגד מידה שלא ינזק ממחלת הקורנה], ובודאי שנכון לקבל החיסון כדברי הרופאים.

המערכת משגרת ברכת מזל טוב לתלמיד רבינו,

הגאון ר' משה יהודה שניידר שליט"א מרבני המערכת לרגל הולדת הנכד בן לבנו הרב שמעון, יה"ר שיזכו הוריו וזקניו לרוות ממנו נחת דקדושה. ושיגדלו לתורה ולחופה ולמעש"ט

לתרומות והנצחות ניתן לפנות
לפלאפון – 052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666
לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com
הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063